

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésg tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiscgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Tárgyilagosságot kérünk.

A „Molnárok Lapja” mely az általa képviselt iparban feldolgozott nyersanyag útján, a hazai mezőgazdasági termeléssel némi kapcsolatot is kell hogy tartson, f. é. IV. 28-iki számában megemlékezik a magyarországi termelés-csökkenés, a napilapokban már előzőleg közölt adatairól. Az adatok az 1911—15. évi 54²/₂ millió q. összerterméssel szemben 22 millió q., tehát pont 40% csökkenést tüntetnek ki, — mely adatokat ellenőrizni módunkban nem lévén, — kénytelenek vagyunk valónak elfogadni.

Érdekes azonban a közlemény konkluziója, mely következőképpen szól: „Gyakorlati demonstratioja a mai *latifundiumos* rendszernek és a „parasztiságát” szegénylő kiscgazdaminiszter földreformjának.”

Kétségtelen, hogy ezen frázis nagyon szépen hangzik! — csak sajnos, kevés benne az igazság!

Mert ugyebár, a mi földművelési miniszterünk nem szegénylik „parasztiságukat”, mert ezen rég túl vannak. Viszont „latifundiumos rendszer” sem találhatik Románia boldog mezein, hiszen itt hajtatott végre — a külügyminiszter verte ezzel büszkén a mellét — Európa *legradikálisabb* földreformja.

És mégis: csodálatosképpen itthon nemis 40, hanem 45—50, sőt valószínűleg még ennél is nagyobb százaléku terméscsökkenésnek nézünk elébe, amit a „M. L.”-nak ugyanezen száma, egy más cikk keretében, csak pár lappal előbb maga is megállapít. Tehát önmaga szolgáltat adatot ahhoz, hogy az átkos „latifundiumos rendszer” mégsem a rossz netovábbja, lévén a „földosztás rendszere” még szomorubb eredmények szülő oka.

Illelnek ezt a M. L.-nak, mint a malomipar érdekes képviselőjének is tudni! (Hiszen nem szabad feltételeznünk, hogy tudatosan más színen tüntette fel az adatait.)

Mellesleg a latifundiumos Magyarország termelt — eltérőleg a multtól — jó egynehány millió q cukorrépát és mintegy 600.000 q cukor *felesleget*, amelyet jórészen a mi „földosztó” országunk vett meg, alig termelvén ki a szükséglet felét.

De különben is, az ország gazdasági életének ugyszólván minden tényezője és számottevő egyéne — élén Garollid — az agrár-

reform apjával egyetért abban, hogy a *gabona termés csődje* nem jön, *de itt van!* és azzal az erőszakolt földosztás minden gyászos következménye.

A mezőgazdaság viszonyait ösmerők előtt ezen eredmény sohasen volt kétséges. A szakma aulphabétái valamelyes illusiokban ringathatták magukat; a gyűlölség és bosszúállás által vezetettek viszont ettől várták érzelmeik kielégítését. Csak ez utóbbiak nem csalódtak — de hogy ez megérte-e az országnak, amit fizetett eddig és fizetni fog még generációcon keresztül, azt a jövő lesz hivatva eldönteni! — Mindenesetre már ott tartunk, hogy *mi gazdák felvilágosodott socialdemokratákra* hivatkozhatunk. Ezek már kimerik mondani, hogy: míg egyrészt az „általános socializás” csupán „teljes kártalanítással” történhetik, (tehát nem az 1913 évi — sőt az sem elérő — érték *papír* ellenértékével); másfelől „a nagybirtok csak lassanként és tapasztalati tények alapján *socializálható*”.

De hát holvagyunk mi még a *felvilágosodástól*? Hiszen a „M. L.”, amelyet pedig eddig nem ösmerünk a földosztó tendenciák zászlóvivőjének (hiszen ezzel maga alatt vágná a fát), ugyanezen számának egymástól alig arasznyira lévő két hasábján önmagát cáfolva, még a leg-*elemibb tárgyilagosságot* is nélkülözi.

Ezt kérjük tőle is, mint másoktól akiket illet; nem Magyarország részére, mert az meglesz nélkülük is, hanem a saját siralmas viszonyainkra való tekintettel.

B. F.

A magyar mezőgazdasági hitel ügye.

A pénzügyminiszter elutazásával megszakadtak a mezőgazdasági hitelügyi tárgyalások és a helyzet mind zavarosabb lesz, amit a korona alacsony állása csak fokoz. Hitelt kértek a gazdák tudvalevően az új termelési esztendő jó kihasználására, amit azonban a végnélküli elhuzódó sorozatos megbeszélések már lehetlenné tették, úgy hogy a gazdák épp az országos szükséglet biztosítására szolgáló beruházásokat magánhitel útján voltak kénytelenek eszközölni. Lehetővé tette ugyan a kormány, hogy a különböző mezőgazdasági hitelügyletekkel foglalkozó bankok kielégítsék a gazdaságsadalom általános hiteligenyét, de a felvett

összegeket ingatlanhitelként kapták a gazdák, tehát a betáblázható birtokértékeknek ötvenszázalékos arányban, ami egyrészt nem fedezi a termelési beruházás költségeit, másrészt nagy megterhelhetetést is jelent rájuk.

Ezzel párhuzamosan másik hitelkinátat is történt egy bankintézmény részéről, mely buza-*valuta* alapján vállalkozott beruházási hitelnnyújtásra. Mindkétféle hitellehetőség természetesen variált ingatlanhitel, ami betáblázással jár és aminek terhe és veszedelme a termelés eredményeiben fogja éreztetni magát.

Mozgalom indult meg a kisbirtokosság körében a kérdések sürgős és végleges rendezése érdekében. A mozgalomról Vantsó Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség igazgatója a következőleg nyilatkozott:

— Meg kell állapítani, hogy a mezőgazdasági hitelnnyújtás egész kérdéskomplexuma kisiklott. A lefolyt tárgyalások igazi eredményeket nem hoztak. A kormány csupán azt tette lehetővé az alapításuktól fogva is mezőgazdasági ingatlanhitellel foglalkozó pénzüzeteknek; hogy betáblázási alapon az ingallanokért ötven százalékaig beruházási hitelt folyósítsanak. Ez a hitel egyrészt nehéz feltételű, másrészt veszedelmes, legfőként azonban kevés. A gazdának termelési befektetésekre kell hitel, ami alatt marhatartás, disznónizálás és mindenféle egyéb állattenyésztés is értendő. Mi épp úgy szabályozandó ingóhitelt kértünk, mint amilyenre a francia mezőgazdaságnak van korlátlan lehetősége, de amely mezőgazdasági többtermelést eredményez.

— A franciáknál ezt a két hitelágat warrans-hitelnek és zöld hitelnek hívják. Jelentése az, hogy új beruházásra hitelt kap a hízó és tenyésztő állatállományra (warrans) és hitelt a lábón álló, vagy elvetett és csirázó gabonára a következő termelési esztendő beruházkodási szükségleteire. Ezzel szemben a mi gazdáink betáblázási birtokhitelre kaptak egyedüli hitellehetőséget, ami komplikált a korona állandó értékcsökkenése és a buza-*valuta* népszerűsítése.

— A buza-*valuta* korlátozás nélkül való értékmerővé tétele tönkretenné az egész kisbirtokosságot. Hiszen eladásra buza a husz holdon aluliak nem termesztnek, tehát azoknak akár csere útján, akár pénzel vásárolniok kéne az értékmerő buza, ami annál súlyosabb teher vona, minél mélyebb nivóra esik a korona Zürichben. Ragaszkodni kell a pénzértékhez és

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Vezetőképviselet: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon, M. vásárhelyen, Déván, D.-sz. mánionban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán. Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kifizetés stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselet és egyesületünk titkári hivatala.

miuden áron azt javítani, mert bármilyen valorizált új értékmérő általánosítása felőrlné, össze-roppantaná ezt az amugyis nagyon gyenge gazdasági életünket, amibe aztán belebukik ennek az országnak egész léte is. (K. E. K.)

A galagonya újabb jelentősége.

Most, hogy a galagonya javában virágzik, nem mulaszthatom el, hogy az érdeklődők figyelmét fel ne hívjam a galagonya újabb jelentőségére. Az orvosi tudomány újabb vívmánya, hogy a galagonyavirágot a gyógynövények sorába lehet beiktatni. A galagonyavirágtea u. i. az újabb tapasztalatok szerint az érlelmeszesedést megelőző orvosság. A megszártított galagonyavirágból készült tea egy-két hónapon keresztül alkalmazva, a vérnyomás káros fokozódását lassacsán és állandóan leszállítja, miáltal az érlelmeszedés fontos gyógyszerének vehető. A galagonya magjából készült kivonatolt oldat szintén hasonló hatása, mint szivcsillapító működik. Azt észlelték, hogy a galagonya ezen alkalmazása után az érverések száma leszál, a sziv energiája fokozódik és az elébb beállott vízkórság a szövetekben eltűnik.

Eddig a galagonya csak mint diszbokor szerepelt. Eredeti fehér virágu, valamint piros és rózsaszínű és telt virágu változatát nagyon kedvelik a diszkertészetben. A galagonya továbbá nagyon jó élősövényt ad, jól nyerhető és sűrű, áthatolhatatlan falat képez. Különbö is roppant tövises bokor, roppant erős, hegyes szurósvései vannak. Egy dolog miatt nem volt ajánlatos galagonyasövényt gyümölcsösök körül létesíteni, mert rajta tenyészik a galagonyalepke hernyója, amely ott elszaporodva veszélyeztetheti a gyümölcsfákat. Most tehát a gyógynövények sorába lép elő a galagonya. Sem orvosi könyvekben, sem kuruzsló könyvekben nem találjuk a nyomát, csak a legújabb orvosi kutatás eredményezte annak orvosi jelentőségét. Tehát Uraim! akik érlelmeszesedéstől félnek, gyűjtsék a galagonya virágait, szárítsák meg azokat és igyanak e teából 2-3 hónapon keresztül egy-egy csészével. Így talán meghosszabbíthatják életüket.

Dr. Péter Béla.

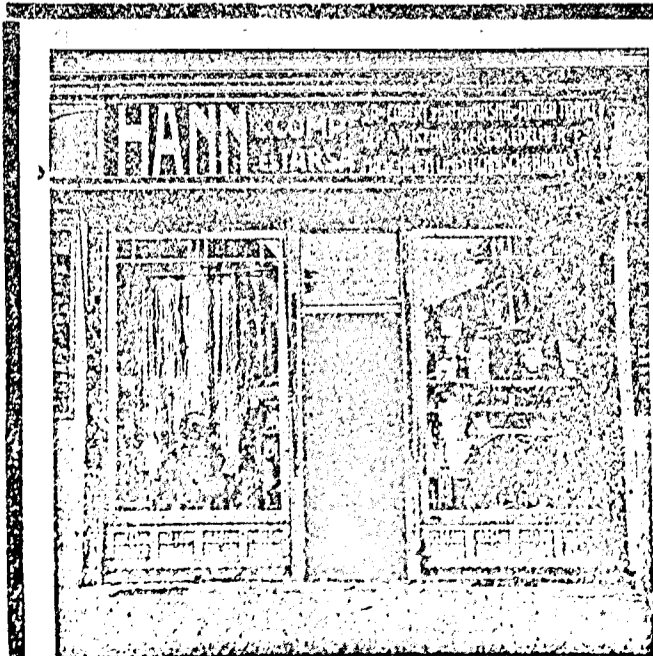
A többtermelés mezőgazdasági gépek útján.

Amikor e kettőről van szó, mindenki tisztában van azzal, hogy többet termelni csakis minél gazdaságosabban dolgozó gépek használatával lehet; e cél érdekében a modern technika minden törekvése odairányul, hogy újabb és újabb gépeket bocsásson az östermelés rendelkezésére. A géperő alkalmazásának elterjedését vizsgálva — különösen hazánkban — azt látjuk, hogy e téren a fejlődés igen nagy, de nem célhoz vezet. Gazdaságaink gépi berendezésében első helyen állanak a kész termények feldolgozásához szükséges gépek, mint: cséplőgépek, tisztítórosták, darálóberendezések és takakarmánykészítőgépek, vagyis olyanok, amelyek használatánál azok előnye azonnal mutatkozik. Érihető ez a kisebb forgótökevel bíró közép- és különösen a kisbirtoknál, mert már meglévő terményre akkor, amikor a haszon szemmel látható, inkább áldozhat. A számítás azonban nem helyes. Ha a többtermelést a mezőgazdasági erőgépek használatával és minél nagyobb elterjedésével hozzuk kapcsolatba, a termelés első és mindig legfontosabb mozzanatánál kell kezdenünk: a talajművelésnél. Főleg Romániában e téren még igen sok a tennivaló. Többtermelési szempontból itt is az a célirányos törekvés, hogy erre géperő legyen felhasználható, mely ha valahol, hát itt annál inkább kifizetődik, mert a gazdasági munkáknak körülbelül háromnegyedrésze, természetesen okszerű gazdálkodás feltételezésével, a talaj megmunkálására kell, hogy jusson. Miért tehát a helytelen fejlődés a géperő alkalmazásánál? Két okból. Először a fentvázolt okból, mert bizony nagy hiba, hogy az eke nem dolgozik úgy szemre, mint például a cséplő, bár tudjuk, hogy annál mégis hasznosabb. Másodszor azért, mert a talajművelésnél az erőgépek alkalmazása a művelési terület nagyságától is függött. A nagybirtok könnyű helyzetben volt e téren, mert a nagyteljesítményű gőzeket igen gazdaságosan használhatta s ily befektetés amortizációja csakis ott volt lehetséges. Ily talajművelés számtalan előnyét tehát a kisbirtoknak is nyújtani kell többtermelési érdekből, hogy a drága fogatos munkaerő csökkentse és a lehetőségig kibebíttse, az állatállományt kímélje, és a szükséges

trágyát nem igásállat, haszonállat-tartással, tejjel gazdasággal kapcsolatban nyerje.

E célt szemelőtt tartva, a technika az utóbbi években több oly kis motoros ekét hozott piacra, amelyek főként a kisebb gazdaságok szükségletét vannak hivatva pótolni. Az eddig szerzett tapasztalatok arról győztek meg, hogy ezek közül egyike a legjobbaknak a Simmering-eké.

A gép rövid ismertetése: A Simmering-eké 3,5 m. hosszú, 1,15 m. széles, nyomtávolsága 0,80 m., sulya kb. 10 métermáza. Könnyű talajban vezető az ekét szarvainál vezeti, míg kötöttebb talajon az ekére alkalmazott ülésről kormányozza azt. Óránkénti sebessége 3:6 km. Az eketettek felszerelése egyszerű és olyan, hogyha szántás közben akadály kerül az ekevas elé, a görgőkön függő eketést az akadály elől kitér úgy, hogy a vezető azonnal figyelmessé lesz és elhárítja az akadályt. A gépnek kétféle kereke van: járókereke és munkakereke. A járókerekek hasonlítanak a rendes szekérekéhez s a kapaszkodókkal ellátott munkakerekek mellett foglalnak helyet, pár pillanat alatt le- vagy feltehetőek a tengelyre. Munkaközben, természetesen, a gép a kapaszkodókkal ellátott munkakerekein jár. Az eketettek egy forgatókar segítségével a kívánt mélységre beállíthatók. A normált szántási mélység, két vassal kb. 25 cm.-ig terjed, azonban nehéz, kötött talajban, egy vassal, kb. 32 cm. mély és tarlóhántásnál, három vassal, 85 cm. széles és 15 cm. mélységben dolgozik az eke. Vontatáshoz a motor nagyon egyszerűen átalakítható traktorral, olyformán, hogy a hátsó vezető kereket és ekegerendelt leoldjuk s egy kétkerekű, ugynevezett vontatót kapcsolunk ezek helyére. A Simmering-eké motorja kéthengeres benzínmotor, mely azonban nehéz benzinnel, vagy pedig beozin és egész 70%-ig petróleumkeverékkel is jár. Teljesítménye, 1200 fordulatonál, 12 lóerő. A motor igen gondos és pontos kivitelű úgy, hogy az egyes részek is kicserélhetők. A motor és az összes kényesebb részek zárt szekrényben vannak, mely a mozgó részeket por, víz, olaj ellen van hivatva védeni. A Simmering-motoreke beszerzési ára, a mai viszonyok között természetesen a valuta ingadozásai folytán állandóan változik, átlag azonban kb. másfél vagon búzára tehető, ami, tekintve a mai viszo-

Raffia-háncs rézgalic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg, Szőlőpermetezők favédelmi- és vetőmagcsávázó szerek, Köszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtósíjak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. gépostályában

HANN és TÁRSA GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. 11.)

Telefonszám: 2-36.

Sürgőnyczim: Hanncomp.

nyokat rendkívül olcsó, miután békében egy hasonló sulyu és szerkezetű erőgépnél az ára 3·5—3 vagon búzának felelt meg úgy, hogy a gazda ma még sokkal olcsóbban vásárol, mint békében. A Simmering-éke rendkívüli mozgékonyasága folytán a legkisebb birtoknál is gazdaságosan alkalmazható, mert a szántáson kívül mint 12 lóerős erőgép, illetve magánjáró gép, elvégez cséplést, darálást, takarmányozó gépek üzemeltetését és vontat. A közölteket szem előtt tartva. A Hann és Társa Műszaki és Keresk. R.-T. a gyáral megállapodást kötött, hogy ezen motorkénekek tagjaink által való legelőnyösebb beszerzését lehetővé tegye. Megkeresésre a cég az érdeklődők részére készséggel szolgál bővebb felvilágosítással.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás: Május hó első felében az áprilisi száraz időjárás tovább tartott, kivételt csak a déli megyék időjárása képezett, ahol gyakori és kiadós esőzések voltak. Csapadék általánosságban a többi részeken is csak a hó közepe után volt, alig 10 mm. kitevő mennyiségben, amely esőzésnek hatása a talajban alig volt észlelhető. Különösen katasztrófálissá kezd válni a szárazság, az északi és nyugati vármegyékben, ahol nemcsak a gazdasági munkálatokat tette lehetetlenné, hanem a vegetációt is teljesen megakasztotta. A hőmérséklet a hó első felében a normálnál magasabb volt, hó süllyedés 15-ike után állott be, azóta az időjárás hűvösebb.

Gazdasági munkálatok: A száraz időjárás következtében erősen visszavannak maradványok, a hegyvidékeken még a kalászos gabonafélék vetése folyik, a dombvidékeken a tengeri szántása és vetése foglalkoztatja az igrás munkáerőt, de tekintettel a talaj tulszáraz voltára ez a munka lassan közeledik befejezéshez. A síkvidékeken a tengeri ültetést befejezték, legtöbb helyen a munkát a szárazság miatt abba kellett hagyni. A kézi munkáerő helyenként, csapadékosabb vidékeken a tengeri és répa első kapálásával foglalkozik és a lucerna első kaszálásával. A szárazság következtében erősen elgyomosodott vetések gyomlálása szintén sok munkát ad.

A vetések állapota: őszi buza sokat szenvedett a szárazság következtében, erősen gyomos. Az utóbbi esőzések következtében fejlődésnek indult s így a korai vetések megjavultak, a későiek azonban gyengék. A tavaszi búzák gyöngén keltek és fejlődtek, gyomosak, ugyancsak az árpa és zabvetések is, amelyek csak a csapadékosabb vidékeken fejlődtek ki-elégítőbben. A tengeri vetése a hegyvidéket kivéve befejeztetett, a szárazság következtében gyengébben kelt, sík vidéken kapálják. A burgonya most van kelőben: kertivetemények, bab, hüvelyesek a szárazság miatt rosszul keltek és gyöngén fejlődnek. Mesterséges takarmányok, réti és legelők szintén a szárazságot szenvedik.

Az állatállomány egészségi állapota meg lehetős, járványos betegségek csak elszórtan fordulnak elő, kivéve a sertésvész, mely nagyobb mértékben lépett fel.

SZÖVETKEZÉS.

A Ruhr-vidék megszállása és a szövözetkezések.

(A Szövözetkezések Nemzetközi Szövetsége végrehajtó választmányának Hágában 1923 április 22-én tartott ülésén a Ruhrvidék megszállásának tárgyában hozott határozatal.)

1. A több, mint 30 millió főnyi szövözetkezeti táború képviselő Szövözetkezések Nemzetközi Szövetsége mély aggodalommal látja, hogy a Ruhrvidéknek francia és belga csapatok által való megszállása megakadályozza Európa gazdasági ujjáépülését és a béke megerősödését.

Bár egyrészt elismeri Németország gazdasági és erkölcsi kötelezettségét, hogy Franciaország és Belgium elpusztított területeinek ujjáépítésére jóvátételi fizetéseket teljesítsen, másrészt a Ruhrvidék inváziójában az elnyomásnak és erőszaknak tényét látja a Szövetség; egy oly eljárást, mely se nem hasznosító, se nem célravezető, mert hiszen az igazi megoldásnak az összes népek közötti megegyezésen kell alapulnia.

A Szövetség tudatában van annak, hogy a katonai megszállás szükségszerűleg mindig az elnyomás és az erőszak megnyilvánulásait és a népek közötti gyűlölet felkeltésének veszélyét vonja maga után, minélfogva tehát oly politika, mely a jövőben új háborúk kitörésére vezethet.

A Szövetség híven ragaszkodva központi választmányának a Milánóban 1922 április havában és Nemzetközi kongresszusának Baselen 1921 augusztus havában tartott ülésén a béke kérdésében és arravonatkozólag hozott határozataihoz, hogy minden ilyen esetet nemzetközi döntőbírósság elé kell vinni, igazgatóválasztmánya útján komoly felhívást intéz a francia, belga és német kormányokhoz, hogy közös megegyezéssel bízzák a háború pénzügyi és gazdasági következményeinek elintézését a Népszövetségre, vagy egy nemzetközi döntőbírósságra, mely minden nemzetet képviselne.

Addig is pedig arra kéri a Szövetség a francia és belga kormányokat, hogy a megszállott területen levő német szövözetkezéseknek adják meg minden lehetőségét annak, hogy működésüket kifejthessék és szövözetkezeti munkájukat teljes szabadságban és szövözetkezeti szervezeteikkel összhangban folytathassák.

2. A Szövözetkezések Nemzetközi Szövetségének végrehajtó választmánya a Szövetség tagjainak figyelmét felhívja arra a tényre, hogy a haseli kongresszus határozatainak szellemében a Szövetség elnöke, főtitkára és egyik

alelnöke személyében résztvevett a Hágában múlt év decemberében tartott világbékekongresszuson és ennek a kongresszusnak a Ruhrkérdésben hozott határozataihoz csatlakozott.

Törvények, rendeletek.

A vadászati jog a kisajátított területeken. A földmívelésügyi miniszterium vadászati igazgatósága 24576. sz. alatt a vadászati jogra nézve a következő rendeletet bocsátotta ki: Főigazgató úr! Tisztelettel tudatom, hogy a vadászati jog a kisajátított birtokok azon részén, amely az állam kezelésében és tulajdonában maradt, a vadászati igazgatóság által fog bérbeadni, amely vadászat szempontjából az összes állami birtokokat kezeli. Ami a kisajátított birtokokból a falusiak használatára adott részeket illeti, azok a községi előljáróság által a régi területekkel együtt adatként bérbe, akár a vadászati törvény 9-ik szakasza alapján, árverésen, akár a 11-ik szakasz alapján szabad megegyezéssel. (Aláírások).

Vegyes közlemények.

Az első fecske. A legfelsőbb agrár komité a revízió során gróf Teleky Károlynak 500 hold földet visszaadott, a törvény 22-ik szakasza (minta gazdaság) alapján. Az indoklásban különösen a szakszerű, nemes lótenyésztés van hangoztatva. Hány ilyen modern minta gazdaság van, — illetve volt — amelyeknek felosztása, illetve beszüntetése ama bizonyos szociális okokkal sem indokolható, mert hisz az igénylők törvényszerű járulékaik felül lett kisajátítva s ma nagyrésztben hasznátalanul hever. Várjuk a revíziós bizottság további ily határozatait, mint a belátásnak, a közérdeknek, illetve a józan közgazdasági szellemnek felülkerekedését.

A nagybecskereki cukorgyár kémelemelése. A Nagybecskereki Cukorgyár r. t. alaptőkéjét 6 millió dinárról 12 millió dinárra emeli fel. Minden régi részvény alapján egy darab új részvényt kapnak a részvényesek, darabonként 50 dinárért.

A tokaji borászat válsága. A tokaji borászat a kedvezőtlen értékesítési viszonyok következtében komoly válsághoz jutott. Tokaj-Hegyalján még érintetlenül van az egész múltévi termés, sőt a tavalyelőtti termésnek is egy része. A felraktározott bor, amelynek mennyisége meghaladja a 135 ezer hlt., 6—7 milliárd korona értéket képvisel. A bor kétharmadrésze a termelők, egyharmadrésze pedig a borkereskedők tulajdonában van.

A munkások katonai kötelezettségének megvizsgálását vegyes bizottság végzi az iparvállalatoknál, gyárakban, ipartelepeken. E bizottság előtt minden munkásnak, aki 1880—1902. évek között született igazolni kell, hogy katonai kötelezettségének eleget tett, vagy fel van mentve. A bizottság eddigi működése során, az ipartelepeken jórészt rendben találták a munkások katonai okmányait, újabban azonban a munkaadók közül néhányan mellőzték ezt a követelményt, s olyan munkásokat fogadtak fel, akik katonai kötelezettségüknek nem feleltek meg. Ezek az esetek szigorú elbírálás

8 Hp. HOFHERR SCHRANTZ

házán párosított 1400 mm.

CLAYTON SCHUTTLEWORTH cséplővel

teljesen felszerelve, üzemképes állapotban uradalmi garnitúra eladó és megtekinthető

Bartha Árpádnál

Sft.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgyön.

alá esnek, s nemcsak a munkás ellen indítanak eljárást, hanem a munkaadó ellen is s a felvett jegyzőkönyveket átteszik a hadbíróshoz, amely az ilyen ügyekben ítél. Ezért helyesen teszi minden munkaadó, ha az alkalmazott munkások katonai viszonyait szigorú elbírálás alá veszi. Senki nem alkalmazhat olyan munkást, vagy tisztviselőt, akinek katonai iratai nincsenek rendben s elsősorban a munkaadó felelős azért, ha olyan embert alkalmaz, aki a katonasággal szemben nem tett eleget kötelezettségének. Fentieket ajánljuk az ipari üzemekkel bíró gazdaságok figyelmébe.

Manilla-zsineg, raffia és rézgálic kapható a Hann és Társa műszaki és keresk. R.-T.-nál (Kolozsvárt, Deák F.u. 11. sz.) A manilla ára 100 kg.-ként 75 L., a raffia kg.-ként 32 L., nagyban 30 L., a rézgálic kg.-ként 32 L. --- Mint értesülünk, vidéken a kereskedésekben 36 leiert árulják a gálicot.

Eredeti Mc. Cormick lógereblyék érkeztek a Hann és Társa műszaki és keresk. R.-T.-hoz (Kolozsvár, Deák F.u. 11. sz.) A békebeli minőségben előállított gereblyék drb.-kénti ára 6600 L.

PIAC.

Országos vásárok.

- Május 27-én. Kecze, Naszód, Stájerlak.
 „ 28-án. Alibunar, Csákigorbó, Etéd, Királydaróc, Magyarborgó, Máramarossziget.
 „ 29-én. Keresztes.
 „ 30-án. Mehadia, Facset, Magyarnagyzsombor, Mezöméhez, Nagysomkut.
 „ 31-én. Bözöd, Monor.
 Junius 1-én. Temesvár, Borsa (Máramaros), Dés, Erdőszáda, Lekenca, Marosvásárhely, Nagybánya, Nagysink, Vaskoh.
 „ 2-án. Kurtya.

A gyapjúpiac állása. A gyapjúárak a folyó év első negyedében az állandó lanya irányzat miatt nagyon hanyatlottak, az elmúlt hetekben azonban szilárdabb irányzat érvényesült, ami textilipar megélénkülésének tulajdonítható. A gyapjúárak jelenleg általában ugyanazok, mint az év elején és a valuta árfolyam stabilizálása mellett semmi kilátás sincs az árak esésére.

A losonczy gyapjувásár. A losonczy gyapjувásár ez idén kevéssé jól sikerült, mert igen kevés gyapjút hoztak eladásra. Mosatlan gyapju 20—22 csehkoronáért került eladásra.

HIRDETÉSEK.

Eladási hirdetés.

Az *etédi* fogyasztási szövetkezet eladóvá tesz egy használt Wertheim-szekrényt, mely csekély javítással teljesen használhatóvá tehető. Érdeklődők közvetlenül forduljanak az *etédi* fogyasztási szövetkezetnek.

Az igazgatóság.

Ditrói fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 3-án d. u. 3 órakor az iskolánál rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. június 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Üzletrésztőke emelése, újabb üzletrészek kibocsátása által. 2. Az igazgatóság kiegészítése. 3. Felügyelő-bizottság választása. 4. Netaláni indítványok. Kelt Ditró, 1923. Május 17.

Az igazgatóság.

Mosniczatelepi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 10-én d. u. 4 órakor a szöv. helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. június hó 17-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Felügyelő-bizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Kelt Mosniczatelep, 1923. május 6.

Az igazgatóság.

Mácsai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én d. u. 3 órakor az áll. iskola helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 3-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Üzletrésztőke emelés. 2. Esetleges házvétel. 3. Boltkezelő hiány és hitel rendezésére határozat. 4. Netaláni indítványok. Kelt Mácsa 1923. május 12.

Az igazgatóság.

Nagyvárad vasutasok fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én délután 3 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés június 4-én tartatik meg és határozatképes lesz. Napirend: 1. A szövetkezet felszámolásának kimondása. 2. Netaláni indítványok. Kelt Nagyvárad, 1923. május 10.

Az igazgatóság.

Puj fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 3-án délután 2 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Az 1922. évi december hó 31-én a tagok száma 509, üzletrészeinek száma pedig 885 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Puj, 1923. évi május 10.

Az igazgatóság.

Tatrangi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi május hó 27-én délután 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június 3-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az üzletrésztőke felemelése. 2. Netaláni indítványok. Kelt Tatrang, 1923. május 10.

Az igazgatóság.

Ujszékelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 10-én délután 4 ó. a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 17-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az üzletrésztőke felemelése. 2. Felügyelő-bizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Kelt Ujszékely, 1923. május 16.

Az igazgatóság.

Bárdbeznye fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923-ik évi május hó 29-én d. u. 2 órakor község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 6-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év dec. 31-én a tagok száma 104, üzletrészeinek száma pedig 411 volt, az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bárdbeznye 1923. május 16.

Az igazgatóság.

Székelyteleki fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 3-án délután 4 órakor a szövetkezet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi június hó 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámok megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. A veszteségről való tárgyalás. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. évi dec. 31-én a tagok száma 202, üzletrészeinek száma pedig 490 volt, az év folyamán kilépett 8 tag 13 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Székelytelek, 1923. május 17.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítanak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást keresők részére 20 szőlő 10 lei.

Azonnali belépésre keresek vincellér iskolát végzett ispánt, aki kisebb gazdaságot, szőlőt és gyümölcsöt önállóan kezelne, Cim a kiadóban. 3525

Hirdmény. Aranyos-egerbegy községben 275 hold ingatlan több évre haszonbérbe adandó. Értekezhetni dr. Kiss Ödön árvaszéki elnökhelyettes-nél Targu-Muresen. 3523

Vetőgépet 17—19 sorosat műtrágya szóróval kombinálva jó karban lévő, megvételre keresek. Ij. Boross Zoltán Medie-sul-Aurit (Aranyos-medgyes) jud. Satmar. 3522

A megerősítő tavaszi munkáknál
 nélkülözhetetlen

a 60 év óta bevált és mindenütt használt

Rwizda-féle FLUID

lovak lábának ápolására, ha azokat betegségekkel meg akarjuk óvni.

Rwizda-féle Restituions fluid, eredeti csak a RWIZER névvel.